

Wymagania edukacyjne z muzyki w klasie siódmej szkoły podstawowej

I. Indywidualna i zespołowa ekspresja muzyczna.

1. W zakresie śpiewu. Uczeń:

1) śpiewa ze słuchu lub/i z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z akompaniamentem) minimum 10 różnorodnych utworów wokalnych w roku szkolnym:

a) piosenki z repertuaru młodzieżowego, popularnego i ludowego,

b) wybrane pieśni (w tym artystyczne i patriotyczne),

c) kanony;

2) poprawnie śpiewa z pamięci, zachowując należytą postawę, hymn państwowy „Mazurek Dąbrowskiego”;

3) śpiewa, dbając o emisję i higienę głosu, stosuje ćwiczenia oddechowe, dykcyjne i inne, zachowując naturalne właściwości głosu;

4) wykonuje solo lub w zespole „rapowanki”, rytmiczne recytacje itp.;

5) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie:

a) struktury melodyczne,

b) sygnały dźwiękowe (w kontekście danej tonalności),

c) prosty dwugłos (burdon, ostinato, głos towarzyszący górny lub dolny),

6) improwizuje wokalnie oraz tworzy – pod kierunkiem nauczyciela i samodzielnie – różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad.

2. W zakresie gry na instrumentach. Uczeń:

1) gra na instrumentach ze słuchu lub/i przy pomocy nut (w zespole lub/i solo) na jednym lub kilku instrumentach melodycznych (flet podłużny, gitara, dzwonki, metalofon i ksylofon szkolny i inne) oraz perkusyjnych niemelodycznych:

a) schematy rytmiczne,

b) melodie,

c) proste utwory,

d) akompaniamenty;

2) gra na wybranym instrumencie melodycznym hymn Europy (instrumentalną wersję „Ody do radości” L. van Beethovena);

3) odtwarza gestodźwiękami proste rytmy i schematy rytmiczne;

4) tworzy z pomocą nauczyciela i samodzielnie:

a) proste struktury rytmiczne,

b) swobodny akompaniament rytmiczny i melodyczny,

c) instrumentalne ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów;

5) improwizuje oraz tworzy – pod kierunkiem nauczyciela lub/i samodzielnie – różnorodne wypowiedzi muzyczne według ustalonych zasad, z użyciem dostępnych lub wykonanych przez siebie instrumentów.

3. W zakresie ruchu przy muzyce. Uczeń:

1) odtwarza ruchem proste rytmy i schematy rytmiczne;

2) wykonuje podstawowe kroki, figury i układy taneczne:

a) polskich tańców narodowych: poloneza,

b) wybranych tańców ludowych własnego regionu,

c) wybranych tańców różnych narodów,

d) wybranych tańców towarzyskich (fakultatywnie);

4. W zakresie słuchania i percepcji muzyki. Uczeń:

1) świadomie słucha wybranych dzieł literatury muzycznej (fragmentów lub/i w całości):

a) reprezentatywnych dla kolejnych epok omawianych w klasie siódmej (od klasycyzmu do współczesności),

- b) muzyki jazzowej i rozrywkowej,
- c) polskich pieśni artystycznych i patriotycznych,
- d) utworów ludowych w postaci oryginalnej i artystycznie opracowanej;
- 2) rozpoznaje ze słuchu:
 - a) brzmienie instrumentów muzycznych,
 - b) brzmienie głosów ludzkich: sopran, alt, tenor, bas,
 - c) podstawowe formy muzyczne: AB, ABA, ABA1, rondo i wariacje,
 - d) polskie tańce narodowe,
 - e) aparat wykonawczy: solista, zespół kameralny, chór, orkiestra, big-band i zespół folkowy;
- 3) rozpoznaje i analizuje utwory muzyczne, określając ich elementy, nastrój i charakter, formułuje wypowiedzi, stosując pojęcia charakterystyczne dla języka muzycznego;
- 4) przedstawia słuchaną muzykę za pomocą środków pozamuzycznych (łącząc muzykę z innymi obszarami wiedzy):
 - a) odzwierciedla graficznie cechy muzyki i strukturę form muzycznych,
 - b) rysuje, maluje oraz układa teksty do muzyki,
 - c) werbalizuje emocje i odczucia,
 - d) opisuje słowami cechy i charakter słuchanych utworów.

II. Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania.

1. Uczeń zna, rozumie i wykorzystuje w praktyce:

- 1) podstawowe pojęcia i terminy muzyczne (pięciolinia, klucz, nuta, pauza, wartość rytmiczna, dźwięk, gama, akord, akompaniament) oraz zależności między nimi;
- 2) określa podstawowe elementy muzyki (rytm, melodię, harmonię, agogikę, dynamikę, kolorystykę, artykulację).

2. Uczeń odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej:

- 1) nazywa dźwięki gamy, rozpoznaje ich położenie na pięciolinii;
- 2) różnicuje wartości rytmiczne nut i pauz;
- 3) zna skróty pisowni muzycznej: repetycja, volty, da capo al fine;
- 4) zna podstawowe oznaczenia: metryczne, agogiczne, dynamiczne i artykulacyjne oraz fermatę;
- 5) potrafi posługiwać się symboliką beznutową (np. tabulaturą, fonogestyką, uproszczoną fonogestyką, tataizacją).

3. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje podziału:

- 1) instrumentów muzycznych ze względu na źródło dźwięku – nazywa i charakteryzuje je;
- 2) głosów ludzkich (sopran, alt, tenor, bas) oraz technik wokalnych (np. śpiew estradowy, śpiew biały, jodłowanie i inne);
- 3) aparatu wykonawczego (solista, zespół kameralny, chór, orkiestra, big-band, zespół folkowy).

4. Uczeń wykazuje się znajomością i dokonuje charakterystyki:

- 1) muzyki ze względu na jej rodzaj (wokalna, instrumentalna, wokalnie-instrumentalna, artystyczna, rozrywkowa, ludowa oraz do wyboru: sakralna, filmowa, teatralna i inne);
- 2) stylów muzycznych (do wyboru: pop, rock, jazz, folk, rap, techno, disco, reggae i inne);
- 3) form muzycznych: budowa okresowa, AB, ABA, ABA1, kanon, rondo, wariacje, pieśń, opera, balet, operetka, musical, koncert, symfonia;
- 4) faktury muzycznej: homofoniczna, polifoniczna.

5. Uczeń określa charakterystyczne cechy:

- 1) polskich tańców narodowych: poloneza, mazura, kujawiaka, oberka, krakowiaka;
- 2) wybranych polskich tańców ludowych z uwzględnieniem własnego regionu;
- 3) wybranych tańców towarzyskich i współczesnych.

6. Wymienia nazwy epok w dziejach muzyki (średniowiecze, renesans, barok, klasycyzm, romantyzm, muzyka XX w.) oraz potrafi wskazać kompozytorów reprezentatywnych dla nich.

7. Porządkuje chronologicznie postacie kompozytorów: np. Mikołaj Gomółka, Jan Sebastian Bach, Antonio Vivaldi, Wolfgang Amadeusz Mozart, Ludwig van Beethoven, Fryderyk Chopin, Stanisław Moniuszko, Karol Szymanowski, Witold Lutosławski, Wojciech Kilar, Henryk Mikołaj Górecki, Krzysztof Penderecki i inni).

8. Potrafi uzasadnić własne preferencje muzyczne, argumentując swoje wybory.

9. Tworzy, odtwarza i zapisuje muzykę przy użyciu dostępnych technologii.

III. Kultura muzyczna, narodowe i światowe dziedzictwo kulturowe. Uczeń:

- 1) zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej;
- 2) zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne;
- 3) poszukuje informacji o muzyce w wydawnictwach książkowych, multimedialnych i innych dostępnych źródłach;
- 4) poznaje przykłady muzycznej twórczości ludowej, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu;
- 5) wyszukuje nagrania z literatury muzycznej w celu zilustrowania twórczości kompozytorów, cech epoki, charakterystyki stylów, przygotowując prezentacje lub/i muzyczne portfolio;
- 6) uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnym (również z wykorzystaniem technologii informacyjnej);
- 7) angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska;
- 8) uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych;
- 9) stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób oraz szacunek dla twórców i wykonawców.

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Ocenę celującą (6) otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania;
- zdobywa dodatkową wiedzę dzięki wykorzystaniu różnych źródeł informacji;
- na lekcjach jest bardzo aktywny i zdyscyplinowany, inicjuje różnorodne działania i projekty;
- potrafi zagrać melodie zamieszczone w podręczniku oraz inne proste utwory na flecie, dzwonkach, keyboardzie;
- umie zaśpiewać *a capella* i z akompaniamentem piosenki z podręcznika oraz z innych źródeł;
- opanował umiejętność łączenia wiedzy z zakresu muzyki z wiadomościami z innych przedmiotów;
- potrafi samodzielnie formułować pytania i rozwiązywać problemy muzyczne;
- zawsze jest przygotowany do lekcji, odrabia zadane prace domowe;
- działa dodatkowo muzycznie, np. w chórze szkolnym, wykorzystuje dodatkowe muzyczne umiejętności w szkole i poza nią np. w konkursach, festiwalach.
- Interesuje się życiem kulturalnym w mieście, bierze udział w koncertach, wystawach.

Ocenę bardzo dobrą (5) otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania;
- korzysta z różnych źródeł informacji;
- na lekcjach jest bardzo aktywny i zdyscyplinowany;
- potrafi zagrać większość melodii zamieszczonych w podręczniku na flecie i dzwonkach;
- umie zaśpiewać z akompaniamentem większość piosenek z podręcznika;
- odrabia prace domowe;
- jest uważnym słuchaczem prezentowanych utworów.

Ocenę dobrą (4) otrzymuje uczeń, który:

- opanował większość wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania;

- korzysta z różnych źródeł informacji;
- potrafi zagrać kilka melodii oraz akompaniamentów do piosenek na flecie lub dzwonkach;
- śpiewa poprawnie pod względem muzycznym pieśni jednogłosowe z akompaniamentem;
- na lekcjach jest aktywny i zdyscyplinowany;
- odrabia prace domowe;
- jest uważnym słuchaczem prezentowanych utworów

Ocenę dostateczną (3) otrzymuje uczeń, który:

- opanował w stopniu podstawowym wiadomości i umiejętności przewidziane w realizowanym programie nauczania;
- wyjaśnia najważniejsze zagadnienia muzyczne z pomocą nauczyciela;
- potrafi zagrać niektóre melodie przewidziane w programie nauczania na flecie lub dzwonkach;
- śpiewa z akompaniamentem niektóre piosenki zamieszczone w podręczniku;
- z reguły odrabia prace domowe;
- zazwyczaj ze skupieniem słucha utworów muzycznych.

Ocenę dopuszczającą (2) otrzymuje uczeń, który:

- w niewielkim stopniu opanował wiadomości i umiejętności przewidziane w realizowanym programie nauczania;
- wykonuje proste ćwiczenia muzyczne z pomocą nauczyciela;
- potrafi zagrać na instrumencie melodycznym gamę i najprostsze utwory zamieszczone w podręczniku;
- śpiewa z akompaniamentem najprostsze piosenki z podręcznika;
- odrabia proste prace domowe;
- nie przeszkadza innym słuchaczom podczas słuchania utworów muzycznych.

Ocenę niedostateczną (1) otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności przewidzianych w realizowanym programie nauczania (co uniemożliwia dalsze kształcenie);
- nie wykonuje prostych ćwiczeń nawet z pomocą nauczyciela;
- nie podejmuje prób zagrania melodii na instrumencie melodycznym;
- odmawia wykonania jakiegokolwiek piosenki;
- jest pasywny, nie uważa na lekcjach;
- nie odrabia prac domowych;
- nie wykazuje chęci, aby nauczyć się czegośkolwiek, nadrobić braki, poprawić oceny.

Ocena niedostateczna nie wynika z braku predyspozycji lub uzdolnień ucznia. Należy ją traktować wyłącznie jako reakcję na postawę ucznia wyrażającego niechęć do przedmiotu i do pracy na lekcjach oraz wykazującego brak zaangażowania mimo szeregu prób aktywizacji podejmowanych przez nauczyciela.